

**Бібліографічний список публікацій з фондів Національної бібліотеки України
імені Ярослава Мудрого з питань міжнародного гуманітарного права
та сучасних збройних конфліктів. – 2018. –
Вип. 10 : 21–30 червня 2018 р. – 33 с.**

Зміст

1	Досвід ведення гібридних конфліктів	1
1.1	Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....	1
1.2	Статті з газетної періодици.....	7
2	Міжнародне гуманітарне право.....	14
2.1	Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....	14
2.2	Статті з газетної періодици.....	18
3	Захист цивільного населення під час збройного конфлікту	25
3.1	Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....	25
3.2	Статті з газетної періодици.....	28
4	Міжнародний досвід вирішення конфлікту	32
4.1	Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....	32
4.2	Статті з газетної періодици.....	32

1 Досвід ведення гібридних конфліктів

1.1 Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. **Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності правоохоронних органів та військових формувань :** матеріали регіон. круглого столу : (м. Харків, 19 трав. 2017 р.). **Вип. 1.** / Служба безпеки України, Ін-т підгот. юрид. кадрів для Служби безпеки України Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2017. – 129 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : A777405-1** *Зі змісту: Протидія гібридній війні як запорука розвитку сектору безпеки і оборони України / С. В. Білецький, Ю. В. Приходько. – С. 14-16; Актуальні питання тактико-спеціальної підготовки спецпідрозділів правоохоронних органів та силових структур України / В. А. Вісловух. – С. 22-24; Основні способи ведення бойових дій в неконтрольованій зоні внутрішнього збройного конфлікту / О. А. Гарбузов, К. А. Абрамов. – С. 27-29; Удосконалення методики*

підготовки правоохоронних підрозділів до виконання спеціальних операцій / С. В. Герасимов, Є. С. Роцупкін, С. В. Кукобко. – С. 87-89.

2. **Вовканич С. Україна і світ: синергетичні чинники боротьби із загрозами глобальної гібридизації** / С. Й. Вовканич // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45) . — С. 215-223. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16684-4(45)**. Уперше складові української національної ідеї розглянуто як стратегію (плани дій) у системі державотворчих процесів України та в контексті мобілізації світової громадськості для здобуття ефекту синергії боротьби проти загроз глобальної гібридизації. Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/26-1519030601.pdf>

3. **Вторгнення в Україну : хроніка російської агресії** / Дмитро Тимчук, Юрій Карін, Костянтин Машовець, В'ячеслав Гусаров ; Група "Інформ. Спротив". — Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2016. — 239 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б356630**. Книга є результатом дворічної роботи волонтерської розвідувально-інформаційної групи "Інформаційний спротив", ініціативи української громадської організації "Центр військово-політичних досліджень", яка, зі свого боку вивчала проблему воєнної загрози Росії проти України ще з 2008 року, відразу після війни РФ проти Грузії. Глибоке розуміння суті подій, що відбувалися в Криму з кінця лютого 2014 року й на Донбасі з весни 2014-го, а також величезні обсяги інформації, отримуваної від мережі волонтерів-патріотів групи "ІС" у цих регіонах, дали можливість проаналізувати весь перебіг російської агресії проти України з моменту її розв'язання й до початку 2016 року. Зокрема, приділено увагу етапам російської агресії й тактиці дій. Розглянуто структуру, чисельність та озброєння російсько-терористичних військ на Донбасі. Подано огляд зброї, яку використовує РФ на Донбасі. Наголошено на особливостях інформаційної війни Росії.

4. **Гавришук О. Поняття та види методів забезпечення військової дисципліни в Збройних силах України** / Олександр Михайлович Гавришук // *Право та юстиція*. - 2018. - № 1. — С. 91-98. *Проаналізовано закріплені у законодавстві України підходи до диференціації способів впливу на поведінку військовослужбовця з метою дотримання вимог правопорядку.*

5. **Геник Р. Російсько-українська інформаційна війна** / Р. В. Геник // *Молодий вчений*. - 2017. - № 12, ч.1. — С. 122-126. *Досліджено російсько-українську інформаційну війну як технологію, що відкриває нові можливості для політичної боротьби. Проаналізовано основні образи України та Росії в іноземних ЗМІ, виявлено риси пропаганди та дезінформації в російсько-українській війні; досліджено протистояння України інформаційній війні.* Текст: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/12/29.pdf>

6. **Гольцов А. Російська геостратегія щодо України: сценарії та варіанти** / Гольцев А. Г. // *Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб.* / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45) . — С. 155-159. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16684-4(45).** *Висвітлено сутність геостратегії сучасної Російської Федерації щодо України та аналізу її основних варіантів. У цілому геостратегію Росії на пострадянському просторі кваліфіковано як неоімперську. Зроблено припущення про те, що геостратегія Росії щодо нашої держави передбачала різні варіанти встановлення контролю над територією України, навіть розчленування країни на окремі частини. Вдаючись до гібридної війни, РФ анексувала Крим та встановила неформальний контроль над окремими районами Донецької та Луганської областей. Проте повністю реалізувати проект «Новоросія», що передбачав створення на Сході та Півдні України низки маріонеткових квазідержав, Росія не спромоглася. Зроблено висновок про те, що рішучий спротив України, а також політика стримування Росії державами Заходу змусили*

Кремль перейти до геостратегії активної оборони, спрямованої на утримання завойованих позицій. Сучасна гібридна експансія Росії передбачає застосування щодо України засобів дестабілізації, що становить загрозу безпеці нашої держави. Текст:

<http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/19-1518778737.pdf>

7. Жиляєв І. Організаційно-правові механізми розвитку національної системи кібербезпеки України: стан та перспективи / І. Б. Жиляєв, А. І. Семенченко // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45) . — С. 36-42. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16684-4(45).** *Розглянуто стан і перспективи організаційно-правових механізмів розбудови національної системи кібербезпеки України, актуальність дослідження яких зумовлена збільшенням кількості кіберзагроз, їхньою складністю, масштабністю, комплексністю, розширенням кількості їх суб'єктів та об'єктів. Метою статті є аналіз тенденцій розвитку цих механізмів, їх відповідності сучасним загрозам та європейським підходам, а також пропозиції щодо їх удосконалення з урахуванням національного та міжнародного досвіду. Наголошено, що проведений аналіз організаційно-правових механізмів розвитку національної системи кібербезпеки засвідчив їх недосконалість насамперед щодо відповідності сучасним загрозам, європейським підходам, а також їх неповноту за складом, нечіткість і недостатню конкретність стосовно повноважень суб'єктів цієї системи. Запропоновано конкретні напрями вдосконалення цих механізмів, у т. ч. шляхом розширення кола основних суб'єктів з уточненням їхніх повноважень, застосування державно-приватного та державно-суспільного партнерства. Текст:* <http://sp.niss.gov.ua/articles/1546/>

8. Зубченко С. Сучасний гуманітарний інструментарій протидії гібридній війні РФ проти України / С. О. Зубченко // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45) . — С. 207-214. — **Шифр зберігання в Бібліотеці:**

Бп16684-4(45). *Висвітлено деякі актуальні питання, пов'язані з напрацюванням та реалізацією системи заходів протидії російській кампанії державно-спонсорованого тероризму та агресивної дезінформації, що здійснюється в рамках триваючої гібридної війни РФ проти України та інших держав євроатлантичної спільноти. Запропоновано гуманітарні інструменти й ініціативи, здійснення яких сприятиме втіленню модернізаційних, безпекових і реінтеграційних інтенцій України на загальнонаціональному та місцевому рівнях. Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/25-1519030372.pdf>*

9. **Ігнат'єва Т. Гібридна війна Росії в Україні: інструменти та цілі** / Т. В. Ігнат'єва // Вісн. Кам'янець.-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Іст. науки. – Кам'янець-Подільський, 2017. – Вип. 10. – С. 233-247. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17008-10** *Зазначено, що засоби гібридного впливу РФ на Україну та ЄС доволі багатогранні та різноманітні. Їх традиційно поділяють на військові та соціально-економічні засоби, квазімілітарну діяльність, немілітарні впливи тощо. Акцентовано увагу на тому, що гібридна війна Росії проти України вражає своєю масштабністю та багатовекторністю, кількістю використаних інструментів і поставлених цілей. Встановлено, що гібридна війна загрожує, насамперед слабким країнам, які не здатні протистояти викликам більш сильних міжнародних акторів. Тому, дієвим засобом протистояння їм є існування ефективних державних інституцій, сталий економічний розвиток, боєздатна армія.*

10. **Касперович Ю. Фінансування гібридних війн РФ на території Молдови та Грузії: висновки для України** / Ю. В. Касперович // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45) . — С. 25-35. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16684-4(45).** *На основі відкритих даних розкрито особливості фінансової підтримки Російською Федерацією самопроголошених республік на території Молдови, Грузії та України. Виявлено тенденцію*

щодо зменшення обсягу коштів для цієї підтримки у 2015 р. Однак вона залишається значущою та істотно різниться від найменшої для "Придністровської Молдавської Республіки" ("ПМР") до понад 60 % бюджету "Республіки Абхазія" та 90 % "Республіки Південна Осетія", 75 % для так званих "Д/ЛНР". Допомога має переважно соціальну спрямованість, що активно використовується у пропагандистських цілях. Спрогнозовано, що обмеженість фінансових ресурсів РФ, політична та економічна ізоляція на міжнародному рівні, демографічні та зовнішньоторговельні дисбаланси самопроголошених республік зумовлюватимуть їх наближення до діалогу із материнськими державами. Цей процес уже відчутний на прикладі "ПМР" та Молдови. Доведено, що обмін досвідом урегулювання "заморожених" конфліктів та координація зусиль (у т. ч. фінансових) країн, що перебувають у зоні потенційного ризику, має сприяти прискоренню реінтеграції невизнаних республік до материнських держав. Текст:

<http://sp.niss.gov.ua/articles/1543/>

11. **Краснодемська І. Російсько-українська війна в дискурсі західних мас-медіа (2014—2016 рр.)** / І. Краснодемська // Українознавство. - 2017. - № 4 (65). — С. 67-93. Розкрито реакцію західних мас-медіа на події в Україні початку 2014 р., зокрема, досліджено висвітлення ними Революції гідності і анексії Криму Росією, конфлікту на сході України. Охарактеризовано проблематику та динаміку публікацій, які торкаються цих подій, їх позитивні і негативні сторони. Текст:

<http://ndiu.org.ua/book/journal/2017/4/5.pdf>

12. **Сафін О. Індоктринація як інструмент гібридної війни Росії** / О. Сафін // Вісн. Київ. Нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 23-26. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15229-2(37)** Розкрито психологічні особливості дії механізму індоктринації як інструмента гібридної війни сучасної Росії проти України та власного народу. Наведено основні соціально-психологічні

*індикатори деградації сучасної російської ідеології і форми її реалізації у
деструктивних формах внутрішньо-
та зовнішньополітичної взаємодії.* Текст:

http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf

13. **Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. : 19 трав. 2017 р. : у 2 т. **Т. 1** / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Півд. регіон. центр НАПрН України ; [відп. ред. Г. О. Ульянова]. — Одеса : Гельветика, 2017. — 786 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: А777383-1**
Зі змісту: *Мовні маніпуляційні стратегії у військовому конфлікті / О. В. Дяченко. – С. 239-240; Політичні та нейролінгвістичні технології при веденні гібридної війни: загальна характеристика / І. В. Феськов. – С. 240-243; Класифікація нетрадиційних учасників збройних конфліктів / С. С. Процун. – С. 377-379; Деякі міркування щодо історичних передумов політичного впливу на кваліфікацію внутрішніх збройних конфліктів / Е. Е. Кузьмін. – С. 392-394.*

1.2 Статті з газетної періодики

14. **Андерс Р.-Е. "Виступаючи у британському парламенті, я показував прострілений дитячий черевичок"** / Райнер-Ельк Андерс ; бесіду вела Лана Самохвалова // Уряд. кур'єр. — 2018. — 26 черв. (№ 119). — С. 4. *Подано матеріали бесіди з британським аналітиком і волонтером Райнером-Ельком Андерсом, який з початку російської агресії надає допомогу українським військовослужбовцям та цивільному населенню на Сході України. Наголошено на необхідності роз'яснювальної роботи серед міжнародної спільноти щодо загроз, які несе світу агресивна політика Російської Федерації (РФ). Акцентовано увагу на інформаційній війні як складовій гібридної війни, розв'язаної Росією.* Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vistupayuchi-u-britanskomu-parlamentu-ya-pokazuvav/>

15. **Бабін Б. Про агресію Кремля на морі :** "Росія резервує за собою можливість знищити українське торговельне судноплавство", – представник Президента в Криму Борис Бабін / Борис Бабін ; бесіду вів Іван Антипенко // День. — 2018. — 20 черв. (№ 108). — С. 5. *Подано матеріали бесіди з представником Президента України в Криму Борисом Бабіним про безпекові виклики з боку Росії у Чорному та Азовському морях. Прокоментовано вплив на українське судноплавство відкриття Росією Керченського мосту.* Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/pro-agresiyu-kremlya-na-mori>

16. **В сфері военной юстиції планують створити орган по принципу действующего НАБУ** // Юрид. практика. — 2018. — 19 июня (№ 25/26). — С. 29. *Подано інформацію, що проект Закону № 8387 "Про державне бюро військової юстиції" (ГБВЮ) від 21 травня 2018 року передбачає формування нового правоохоронного органу спеціального призначення. Вказано, що особовий склад ГБВЮ планується залучити до практичного розслідування подій 2014–2018 р. на сході України.*

17. **Ведмідь М. Наживаються на селянах** / Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. — 2018. — 8 черв. (№ 43). — С. 1. *Висвітлено ситуацію в зоні операції Об'єднаних сил: унаслідок обстрілів та бойових сутичок п'ятеро українських бійців поранено, двоє – загинуло. Зазначено, що підконтрольні О. Захарченку та його оточенню підприємства скуповують продукцію місцевих фермерів за низькими цінами, а продають у Росії втричі дорожче. Указано, що в керівництві так званої служби прикордонної охорони Міністерства державної безпеки ЛНР активно поширюють інформацію, що з 12 червня до 17 липня включно (на період проведення Чемпіонату світу з футболу – 2018) Росія запроваджує режим жорстких обмежень на перетин кордону Російської Федерації для приватних транспортних засобів і рейсових автобусів, які регулярно курсують з "ЛНР".* Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19590/index.php?n=39127>

18. **Ведмідь М. Нова зброя** / Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. — 2018. — 15 черв. (№ 45). — С. 1. *Йдеться про напруженість у зоні проведення операції Об'єднаних сил: бойовики не припиняють збройних провокацій, обстрілюючи позиції українських військ, зокрема і з важкого озброєння, забороненого мінськими угодами. Зазначено, що впродовж перших трьох днів тижня один борець Об'єднаних сил загинув, ще дев'ятеро – поранені. За даними розвідки, втрати ворога за цей час — семеро вбитих і 16 поранених. Указано, що представники "військово-промислового комплексу ДНР" намагаються запровадити свої воєнні ноу-хау – реактивні системи залпового вогню "Чебурашка" та "Сніжинка".* Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19592/index.php?n=39195>

19. **Гаврош О. Українська нація і заповіт професора Белея** / Олександр Гаврош // Шлях перемоги. — 2018. — 20 черв. (№ 25). — С. 5. *Проаналізовано праці професора Ужгородського національного університету Любомира Белея про явище неорусинства, його тенецу і причини та особливості функціонування в різних країнах. Наголошено на небезпеці сепаратизму на Закарпатті у зв'язку з діяльністю деяких політичних рухів, які пропагують ідеї автономії або взагалі окремої держави в цьому регіоні.* Текст: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjQibC85enbAhWhYJoKHQyFBsIQFggmMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.radiosvoboda.org%2Fa%2F29288605.html&usg=AOvVaw22sOxYmVAEcpSkGJrcfGBD>

20. **Гетманенко Е. "Придет повестка – а погребі сидеть не буду"** / Елена Гетманенко // Харьков. неделя. — 2018. — июнь (№ 21). — С. 13. *Йдеться про військовослужбовця - учасника операції Об'єднаних сил на сході України Євген Зерній, який загинув захищаючи свою країну.*

21. **Губаш М. "Форматування" України** : або чи можливий мир на Донбасі / Михайло Губаш // Сіл. вісті. — 2018. — 5 черв. (№ 42). — С. 1, 2. *Подано інформацію про можливі варіанти завершення гібридної*

<http://www.silskivisti.kiev.ua/19589/index.php?n=39098>

22. **Домбровський О.** **"Північний потік-2"**: формула війни чи миру? / Олександр Домбровський // День. — 2018. — 21 черв. (№ 109). — С. 8-9. *У статті в.о. голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики і ядерної безпеки Олександра Домбровського висвітлено проблему будівництва газопроводу "Північний потік-2" в контексті гібридної війни, розв'язаної Росією проти України. Зазначено, що "Норд стрім-1 і 2" – це стратегічний енергетичний союз між Німеччиною, Росією та Австрією щодо переділу європейських енергетичних ринків і шляхів доправлення енергії. Проаналізовано історичні коріння цього союзу, починаючи з XVIII ст. Проведено історичні паралелі між поділом Польщі між Австрією, Пруссією і Росією наприкінці VIII століття та спробою поділити український енергетичний потенціал і позбавити Україну енергетичної безпеки і незалежності на сучасному етапі.* Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/pivnichnyy-potik-2>

23. **Кіндсфатер О.** **Як українські розвідники ліквідували російського окупанта "Карася"** / Олександр Кіндсфатер // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 4. *Йдеться про блискуче проведену операцію розвідгрупою одного зі з'єднань, що виконує завдання на Маріупольському напрямі, пов'язану зі знищенням "іхтамнета" та його поплічників.*

24. **Кравець А.** **Менше газових доларів – менше ресурсів на агресію** : новий газовий коридор (від Азербайджану до Європи) послаблює позицію Росії як одного з головних постачальників газу європейським споживачам / Анатолій Кравець // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 6. *Йдеться про вплив на безпекову ситуацію в Європі відкриття у Туреччині стратегічно важливого проекту для енергетичної безпеки ЄС – Трансанатолійського трубопроводу TANAP, що є частиною "Південного потоку". Розглянуто загрози, які несе в собі геополітичний*

проект Кремля – ”Північний потік–2”, який називають ”гібридною зброєю, націленою проти України та ЄС”. Подано коментарі Президента України Петра Порошенка з приводу російської енергетичної політики, та, зокрема, щодо питання, над яким працює українська сторона, про створення у Євросоюзі групи, яка має зупинити будівництво ”Північного потоку–2”. Текст: <http://sprotyv.info/ru/news/kyiv/menshe-gazovyh-dollarov-menshe-resursov-na-agressiyu>

25. **Кралюк П. Чому Мураєв вдається до провокаційних заяв? /** Петро Кралюк // Шлях перемоги. — 2018. — 20 черв. (№ 25). — С. 4. *Йдеться про висловлювання народного депутата України, власника телеканалу ”News One” Євгена Мураєва щодо незаконно ув’язненого в Росії українського режисера Олега Сенцова. Зазначено, що коментуючи ситуацію навколо українського політв’язня, Євген Мураєв практично повторює тези російської пропаганди. Наголошено на необхідності захисту інформаційного простору України в умовах гібридної війни, розв’язаної Росією проти України.*

26. **Крамарчук О. Дбати про інтереси держави більше, ніж про власні :** на виклики гібридної війни може дати відповідь армія професійних і патріотичних держслужбовців / Оксана Крамарчук // Уряд. кур’єр. — 2018. — 23 черв. (№ 118). — С. 3. *Йдеться про зустріч Президента України Петра Порошенка з державними службовцями, яка відбулася напередодні 100-річчя державної служби України. У виступі Президента України зазначено, що державні службовці є важливим чинником державтвorenня в умовах гібридної війни та російської агресії, в якій використовують найсучасніші технології з метою підірвати єдність суспільства. Наголошено, що за останні роки робота державної служби стала набагато прозорішою, а інформація про доходи чиновників – відкритою. Акцентовано увагу на необхідності удосконалення роботи Національної академії державного управління при Президентові України*

(НАДУ), для чого планують використати досвід партнерів, зокрема Франції.

27. **Кудіна В. Анатолій Гриценко: ”Держава відповідає за безпеку і справедливість, усе інше громадяни зроблять самі”** / Вікторія Кудіна // Гарт. — 2018. — 3 трав. (№ 18). — С. 2. *Подано інтерв’ю з лідером партії ”Громадянська позиція”, народним депутатом України попередніх скликань Верховної Ради, Міністром оборони України (2005–2007 рр.) Анатолієм Гриценком, яке політик дав під час відвідання Чернігова 26 квітня 2018 р. Йшлося про основні загрози національній безпеці, врегулювання конфлікту на Донбасі, ймовірну перемогу на президентських виборах і ”підняття з колін нашої країни”.* Текст: <http://gp.org.ua/mas-media/statti-ta-intervyu/anatolii-hrytsenko-derzhava-vidpovidaie-za-bezpeku-ta-spravedlyvist-vse-inshe-hromadiany-zrobliat-sami>

28. **Моруга А. ”Ил-76 начал снижаться, и вдруг вспышка на полнеба. На землю упал огромный горящий шар”** : ... четыре года назад, ... 14 июня 2014 года, в небе над Луганском был совершен теракт – боевики сбили украинский военно-транспортный самолет Ил-76 [погибли 49 человек: 40 десантников 25-й Днепропетровской воздушно-десантной бригады, летевших на помощь своим товарищам, и девять членов экипажа под руководством подполковника Александра Белогона. Тогда такое количество жертв стало крупнейшим за всю историю ВСУ ...] / Андрей Моруга ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и комментарии. — 2018. — 21 – 26 июня (№ 24). — С. 5, 6. *Подано інтерв’ю із безпосереднім учасником подій.* Текст: <http://fakty.ua/271859-il-76-nachal-snizhatsya-i-vdrug-vspyshka-na-polneba-na-zemlyu-upal-ogromnyj-goryacshij-shar>

29. **Олехнович А. ”Кажуть, в одне й те ж місце два снаряди не влучають. Якби ж то: прилітали і три, і чотири ...”** / Анастасія Олехнович // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 10. *Подано історію підполковника Олександра Вдовиченка, який пройшов шлях від інженера ремонтної роти до командира батальйону, став кавалером*

ордена Богдана Хмельницького III та II ступенів. Текст:
<https://www.facebook.com/voin.ato/photos/a.683079151772550.1073741827.683070021773463/1791432010937253/?type=3&theater>

30. **Панчишин В. В Україні розробляють стратегію розвитку військово-морських сил до 2035 року** / Віталій Панчишин // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 6. *Розглянуто питання щодо створення Стратегії розвитку військово-морських сил до 2035 року. Зазначено, що ідея створення цього документа виникла у зв'язку зі складною ситуацією в Азово-Чорноморському регіоні, спричиненою тимчасовою окупацією Росією українського Криму та дестабілізацією обстановки на ключових морських напрямках. Наголошено, зокрема, що розробка стратегії відбувається в тісній співпраці з фахівцями з Великої Британії, Норвегії, Польщі, Сполучених Штатів Америки, Турецької Республіки та Швеції. За основу перспективного розвитку та застосування Військово-Морських Сил України береться досвід провідних країн світу. Напрацювання робочих матеріалів здійснюється відповідно до стандартів і практик НАТО. Враховуються також вимоги Воєнної доктрини України та Стратегічного оборонного бюлетеня.* Текст:
<http://www.mil.gov.ua/news/2018/06/21/v-ukraini-rozroblyayut-strategiyu-rozvitku-vijskovo-morskih-sil-do-2035-roku/>

31. **Середа Є. Небезпечні тенденції в Одесі** : не варто забувати про те, на чому будувалася гібридна агресія Кремля на Донбасі / Євген Середа // День. — 2018. — 26 черв. (№ 112). — С. 5. *Йдеться про звернення групи народних депутатів України до Ради національної безпеки і оборони України (РНБОУ) з проханням ініціювати засідання щодо ситуації в Одесі в зв'язку з нападами на місцевих проукраїнських активістів. У зверненні зазначено, що "держава Україна через її офіційні органи публічної влади поступово втрачає проукраїнський контроль над своїм третім за величиною в Україні – історично українським містом – Одесою, що своєю чергою безпосередньо загрожує національній безпеці*

України”. Надано інформацію про результати досліджень суспільно-політичної ситуації на Одещині, проведених провідними українськими соціологічними службами. Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/nebezpechni-tendenciyi-v-odesi>

32. **Що змінилося з початком операції Об’єднаних сил на Донбасі** : офіційно стартувала операція Об’єднаних сил на Донбасі замість Антитерористичної операції. Які зміни відбулися, та чого слід очікувати громадянам? // Аспект. — 2018. — травень (№ 18). — С. 7.

33. **Як відрізнити правду від маніпуляції** // Уряд. кур’єр. — 2018. — 20 черв. (№ 115). — С. 3. *Надано інформацію про зустріч віце-прем’єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванни Климпуш-Цинцадзе з державним міністром Міністерства закордонних справ Німеччини Міхаелем Ротом, під час якої були обговорені питання протидії російській пропаганді. Іванна Климпуш-Цинцадзе проінформувала про підсумки аналізу інформаційного простору Росії, який нещодавно оприлюднили незалежні експерти, та наголосила, що інформаційний простір є одним із найнебезпечніших напрямів гібридної війни. Зазначено, що українців та європейців об’єднують спільні цінності: толерантність, повага до прав людини й демократичних свобод.* Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/yak-vidrizniti-pravdu-vid-manipulyaciyi/>

2 Міжнародне гуманітарне право

2.1 Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

34. **Бобко В. Особливості судового розгляду цивільних справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою** / В. Г. Бобко, Л. О. Жолондієвський // Право і суспільство. - 2018. - № 1, ч. 2. — С. 49-54. *Розглянуто процесуальні особливості розгляду судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.*

35. **Головкін О. Колабораціонізм в Україні: дискусійні аспекти** / О. В. Головкін, І. Р. Сказко // Держава і право. Серія юрид.: зб наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2017. – Вип. 78. – С. 235-247. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп 14476-78 (юрид. н.).** Досліджено питання щодо кримінально-правової відповідальності громадян України за добровільну співпрацю з окупантами в умовах гібридної війни, розв'язаної Російською федерацією (РФ) проти України. Зазначено, що у новітній історії України склалася ситуація, коли значна частина громадян була вимушена залишитись проживати в анексованому Російською Федерацією (РФ) Криму та в окремих районах Донецької і Луганської областей, які тимчасово не контролюються Україною. Підкреслено, що у чинному українському законодавстві не визначено поняття та не встановлено відповідальності за колабораціонізм. Проаналізовано практику Литовської Республіки, в якій встановлено кримінальну відповідальність за колабораціонізм.

36. **Дорохов М. Психолого-педагогічні аспекти запровадження взаємовідносин між начальниками та підлеглими в Збройних Силах України на основі європейських цінностей прав людини** / М. Дорохов // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Військ.-спец. науки. – Київ, 2017. – Вип. 1 (36). – С. 41-46. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15229-1(36)** Розкрито зміст окремих документів Організації з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ) щодо дотримання прав і свобод людини, у тому числі військовослужбовців європейських держав. Розглянуто аспекти запровадження європейських стандартів взаємовідносин між керівниками та підлеглими у Збройних Силах України у відповідності з європейськими цінностями людини. Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/237_1310867477.pdf

37. **Климосюк А. Співвідношення диверсії (ст. 113 КК України) і терористичного акту (ст. 258 КК України)** / А. С. Климосюк // Проблеми законності: зб. наук. пр./ М-во освіти і науки України, Нац.

юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.- Харків, 2017. – Вип. 140. – С. 78-93. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14233-140** *Висвітлено співвідношення диверсії та терористичного акту, яке включає у себе: порівняльний аналіз кримінально-правових норм, передбачених статтями 113 та 258 КК України; дослідження питань про конкуренцію цих норм і відмежування її від сукупності таких злочинів.*

38. **Лазукова О. Нормативне забезпечення та практика реалізації процесуального порядку надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції /** О. В. Лазукова // Проблеми законності: зб. наук. пр./ М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.- Харків, 2017. – Вип. 138. – С. 183-194. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14233-138** *Проаналізовано особливості процесуального порядку надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції, а також наявні на сьогодні проблеми практико-прикладного характеру, пов'язані з реалізацією положень ст. 615 Кримінального процесуального кодексу України. Текст: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/108951>*

39. **Малюга В. Основні напрями використання поліграфа у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України /** В. Малюга, С. Гришин, О. Тракалюк // Вісн. Київ. Нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 53-57. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15229-2(37)** *Висвітлено особливості використання поліграфа у Міністерстві оборони та Збройних Силах України. Обґрунтовано та проаналізовано найбільш ефективні напрями застосування процедури опитування персоналу з використанням поліграфа у Міністерстві оборони та Збройних силах України за сучасних умов. Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf*

40. **Павлюк Т. Сутність, структура та особливості змісту поняття "професійна готовність до роботи з персоналом" майбутніх офіцерів-прикордонників** / Тетяна Павлюк // Молодь і ринок. - 2018. - № 4. — С. 106-111. *Розглянуто питання аналізу сутності, особливостей змісту та структури професійної готовності до роботи з персоналом майбутніх офіцерів-прикордонників. Визначено зміст понять "готовність", "професійна готовність", "професійна готовність до роботи з персоналом". Розкрито структуру "професійної готовності до роботи з персоналом майбутніх офіцерів-прикордонників", яка містить такі компоненти: мотиваційно-емоційний, ціннісно-особистісний, діяльнісний, когнітивний, рефлексивний. Охарактеризовано зміст усіх компонентів.* Текст:

http://mr.dspu.edu.ua/publications/2018/4_159_2018.pdf#page=107

41. **Усманов Ю. Міжнародні механізми захисту права на життя в умовах збройних конфліктів** / Ю. І. Усманов // Проблеми законності: зб. наук. пр./ М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.- Харків, 2017. – Вип. 140. – С. 154 - 166. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14233-140** *Розглянуто міжнародні механізми захисту права на життя під час міжнародного та неміжнародного збройного конфлікту. Зауважено, що збільшення кількості збройних конфліктів у світі, а з ними й порушень права на життя зумовлює необхідність узагальнення теорії і практики міжнародних органів, які сприяють та забезпечують захист фундаментального права на життя людини. Розкрито, порівняно й узагальнено нормативні, теоретичні і практичні інструменти в межах міжнародних механізмів захисту права на життя в умовах воєнних протистоянь.*

42. **Юрчишин В. Судовий контроль за застосуванням запобіжних заходів, затримання особи в зоні АТО: обмеження чи доцільність** / В. М. Юрчишин // Вісн. Чернівецьк. ф-ту Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад." : зб. наук. ст. – Чернівці, 2017. - № 4. – С. 240-247. - **Шифр**

зберігання в Бібліотеці: Бп17761-4(2017) Досліджено характер співвідношення прокурорського нагляду та судового контролю при застосуванні запобіжних заходів, затримання особи в зоні АТО. Досліджено повноваження слідчого судді при застосуванні запобіжних заходів, а також розширення повноважень прокурора (процесуального керівника) – в районі проведення АТО.

2.2 Статті з газетної періодики

43. **Горбунова О. Ухвалено законопроект про національну безпеку** / Олена Горбунова // *Голос України*. — 2018. — 22 черв. (№ 114). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про ранкове засідання Верховної Ради України (ВР України) 21 червня 2018 р. Ухвалено у другому читанні та в цілому законопроект "Про національну безпеку" (№ 8068), який започатковує реформу безпекового сектора відповідно до стандартів НАТО. Визначено правові основи та виокремлено пріоритетні сфери забезпечення національної безпеки і оборони України, регламентовано організацію планування у сферах національної безпеки і оборони, встановлено порядок здійснення демократичного цивільного контролю та його складових елементів.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/304527>

44. **Гурак Д. "ОПК – золотая жила Украины"** : экс-заместитель гендиректора Укроборонпрома Денис Гурак – о кадрах, реформировании и приватизации предприятий ОПК / Денис Гурак ; беседовала Ирина Ванда // *Аргументы и факты в Украине*. — 2018. — 21-27 июня (№ 25). — С. 3. *Подано матеріали розмови зі старшим науковим співробітником в The Rotomac Foundation, партнером та членом Нацбезпеки платформи розвитку інновацій, колишнім заступником гендиректора ГП "Укроборонпром" Денисом Гураком. Акцентовано увагу на проблемах розвитку оборонно-промислового комплексу (ОПК) України, вирішенні кадрових питань, проведенні приватизації підприємств ОПК.* Текст: http://www.aif.ua/politic/ukraine/denis_gurak_opk_-_eto_zolotaya_zhila_ukrainy

45. **Джемільєв М. Приборкати агресора** : ”ігнорування Росією міжнародних правил поведінки все одно призведе до наслідків колишнього СРСР”, – Мустафа Джемільєв / Мустафа Джемільєв ; бесіду вів Іван Капсамун // День. — 2018. — 21 черв. (№ 109). — С. 4. *Подано матеріали бесіди з народним депутатом України, одним із лідерів кримськотатарського народу Мустафою Джемільєвим про проблему звільнення українських політв'язнів, які незаконно утримуються в Російській Федерації (РФ) та на непідконтрольних Україні територіях Донбасу. Наголошено на постійних порушеннях прав людини в анексованому Криму та на необхідності затвердження державної стратегії і програми повернення Криму до складу України.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci-intervyu/pryborkaty-agresora>

46. **Дудар В. Їх шукають і не можуть знайти** : скільки людей зникли на Донбасі під час війни? / Віктор Дудар // Експрес. — 2018. — 21-28 черв. (№ 25). — С. 8. *Йдеться про дані Харківської правозахисної групи на тему ”Насильницьке зникнення в Україні та зникнення безвісти під час воєнного конфлікту на сході в 2014 – 2018 роках”.*

47. **Карпюк Г. Український оборонний хакатон – пролог національного ІТ-прориву** / Геннадій Карпюк // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 8. *Йдеться про майбутній перший інноваційний захід ”Український оборонний хакатон”, спрямований на покращання взаємодії між силовими структурами в контексті розробки програмних продуктів для вирішення актуальних питань оборонно-безпекової сфери, який відбудеться із 23 до 28 липня у Києві. Наголошено, що ”Київський хакатон покликаний створити умови для ефективної взаємодії талановитої молоді та професійних експертів України і НАТО з метою формування інноваційних та технологічних рішень у контексті реалізації концепції мереж для майбутніх військових місій НАТО”. Роз'яснено, зокрема, поняття ”хакатон” (від *hack* – хакер та *marathon* – марафон) – захід, під час якого різні спеціалісти в галузі розробки програмного забезпечення*

інтенсивно і згуртовано працюють над вирішенням певної проблеми або створенням нового додатку чи сервісу. Текст: <http://sprotyiv.info/ru/news/kyiv/ukrainskiy-oboronnyy-hakaton-prolog-nacionalnogo-it-proryva>

48. **Кати мають відповісти за скоєне :** СБУ та МЗС підготували збірки документів про злочини на тимчасово окупованих Росією наших територіях // Уряд. кур'єр. — 2018. — 26 черв. (№ 119). — С. 2. *Надано інформацію про спільний брифінг міністра закордонних справ України Павла Клімкіна та голови Служби безпеки України (СБУ) Василя Грицака для представників дипломатичного корпусу, акредитованого в Україні. На брифінгу презентовано шість збірок свідчень 435 полонених про катування їх під час незаконного тримання на Сході України. Акцентовано увагу на блокуванні Російською Федерацією (РФ) переговорів зі звільнення українців, яких незаконно утримують у тимчасово окупованих Криму і частині Донбасу, а також на території Росії. Павло Клімкін закликав іноземних дипломатів порушувати на кожній зустрічі з представниками влади РФ питання визволення українських заручників і політичних в'язнів, а також окупованих українських територій.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/kati-mayut-vidpovisti-za-skoeyene/>

49. **Кінзерська Ю. У ПАРЄ говоритимуть про політв'язнів /** Юлія Кінзерська // Голос України. — 2018. — 26 черв. (№ 116). — Електрон. ресурс. *Йдеться про проведення у Парламентській асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) термінових дебатів щодо незаконно утримуваних у Російській Федерації (РФ) та Криму українських політв'язнів, про що на своїй сторінці у Фейсбуці повідомив віце-президент ПАРЄ, народний депутат України Володимир Ар'єв. Надано інформацію про перебування в РФ Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Людмили Денісової, яку всупереч досягнутим домовленостям не допускають до ув'язнених українських громадян та відмовляються повідомити про стан їх здоров'я. Зазначено, що до Президента України*

Петра Порошенка звернувся українець Володимир Балух, якого утримують в окупованому Криму. Петро Порошенко подякував Володимирі Балуху за мужність та запевнив, що Україна продовжує боротьбу за звільнення всіх українських заручників. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/304639>

50. **Коваленко І. Шість тонн доказів** : Україна подала до Гааги свідчення злочинів Росії / Ірина Коваленко // Експрес. — 2018. — 21-28 черв. (№ 25). — С. 4. *Йдеться про наявність доказів того, що Російська Федерація порушує конвенції Організації Об'єднаних Націй, коли чинить утиски щодо українців та кримських татар у Криму, забороняє діяльність Меджлісу й фінансує терористів на окупованій частині Донбасу. Висвітлено власну думку голови правління ГО "Європейський Рух України" Вадима Трюхана та політолога Олександра Палія стосовно подання документів до Міжнародного суду ООН, які привезли вантажівкою.*

51. **Кучерява О. Влада має бути відкритою до спілкування** / Олександра Кучерява // Голос України. — 2018. — 21 черв. (№ 113). — С. 2. *Надано інформацію про вечірнє засідання Верховної Ради України (ВР України) 19 червня 2018 р. Зазначено, що під час парламентської сесії біля будівлі ВР України проходив мітинг шахтарів, колишніх учасників війни в Афганістані, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, військових пенсіонерів та ветеранів антитерористичної операції (АТО) з вимогами погасити заборгованість із зарплат та регресних виплат, відновити пільги та підвищити пенсійні і соціальні виплати. До мітингувальників звернулася 1-й заступник Голови ВР України Ірина Геращенко, яка повідомила про досягнення домовленостей з урядом щодо вирішення соціальних питань і закликала учасників акції утриматися від провокацій. Розглянуто блок питань безпеки і оборони, зокрема, у цілому прийнято проект закону про внесення змін до деяких законів України у зв'язку із прийняттям Закону України "Про особливості*

державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях”.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/304482>

52. **Немирич С. Нова велика гра – і шахи, і покер** / Сергій Немирич // Дзеркало тижня. — 2018. — 23-30 черв. (№ 24/25). — С. 2. *Розглянуто проблему протистояння російській аресії в контексті змін в геополітичній ситуації у світі. Зазначено, що боротьба з агресором можлива лише за умови побудови ефективної держави, що досягається шляхом розбудови економіки та зміцнення сектора безпеки й оборони. Наголошено, що на сучасному етапі розвиток економіки означає також свідомий розвиток свобод і відкритість світові.* Текст:

<https://dt.ua/internal/nova-velika-gra-i-shahi-i-poker-281379.html>

53. **Необхідну для ООС продукцію звільнено від оподаткування ввізним митом** // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 2. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України законопроекту № 8350 ”Про внесення зміни до пункту 4-1 розділу XXI ”Прикінцеві та перехідні положення” Митного кодексу України (щодо відносин, пов’язаних зі здійсненням заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях”).*

54. **Писана Н. Дружні держави завжди поряд** : Латвія та Литва цілковито підтримують європейські амбіції нашої країни / Наталя Писана // Уряд. кур’єр. — 2018. — 22 черв. (№ 117). — С. 3. *Йдеться про зустрічі Президента України Петра Порошенка з міністром закордонних справ Литовської Республіки Лінасом Лінкявічюсом та міністром закордонних справ Латвійської Республіки Едгарсом Рінкевичсом. Обговорено продовження санкцій проти Росії до повного відновлення територіальної цілісності України, перспективи розміщення миротворчої місії ООН на Донбасі та підготовку до проведення саміту Україна – ЄС.* Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/druzhni-derzhavi-zavzhdi-poryad/>

55. **Прокопенко М. "Олег частково досягнув того, чого прагнув"** : які результати має кампанія на підтримку українських політв'язнів у Росії та Криму / Марія Прокопенко // День. — 2018. — 22-23 черв. (№ 110/111). — С. 5. *Йдеться про результати кампанії на підтримку українських політв'язнів у Росії та Криму. Подано коментарі правозахисника та активіста Комітету солідарності з кримськими заручниками Максима Буткевича.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/oleg-chastkovo-dosyagnuv-togo-chogo-pragnuv>

56. **Рог В. До аспектів національної безпеки** / Віктор Рог // Шлях перемоги. — 2018. — 20 черв. (№ 25). — С. 1. *Проаналізовано два важливих аспекти системи безпеки: роль і місце України в міжнародній системі безпеки; реформування відповідно до нинішньої і прогнозованої ситуації системи української державної безпеки, до складових якої, поряд з властиво оборонними, військовими механізмами входять такі напрямки як економічна, екологічна та інформаційна безпека. Наголошено, що сучасні виклики в галузі національної безпеки вимагають відповідних законодавчих змін, осучаснення оборонної галузі, вироблення нової безпекової стратегії та політичної волі до її втілення.* Текст: <http://ukrnationalism.com/publications/3242-do-aspektiv-natsionalnoi-bezpeky.html>

57. **Снегирьов Д. Пенсії жителям ОРДЛО: платити чи ні** / Дмитро Снегирьов, Максим Щербатюк // Експрес. — 2018. — 21-28 черв. (№ 25). — С. 12. *Подано матеріали бесіди зі співголовою "Громадські ініціативи" Права справа" Дмитром Снегирьовим та юристом Української Гельсинської спілки з прав людини Максимом Щербатюком про ситуацію навколо забезпечення пенсійних виплат жителям окупованих територій.*

58. **Требор И. Ягланд вступився за Сенцова** / Илья Требор // Сегодня. — 2018. — 25 июня (№ 110). — С. 2. *Йдеться про наміри Генерального секретаря Ради Європи Турбйорна Ягланда подати офіційне*

прохання Президенту РФ Володимиру Путіну про помилування українського режисера Олега Сенцова, який перебуває у російській тюрмі за звинуваченням у тероризмі.

59. **Україна та Латвія зацікавлені в розширенні співпраці /** Прес-служба апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. — 2018. — 22 черв. (№ 114). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про зустріч 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко з міністром закордонних справ Латвійської Республіки Едгарсом Рінкевичсом. Ірина Геращенко проінформувала про гуманітарну та безпекову ситуацію на Сході України та про проблему звільнення заручників, які незаконно утримуються в Російській Федерації (РФ) і на тимчасово окупованих територіях України. Обговорено проблеми Криму і порушення там прав людини, зокрема, заборону окупаційною владою Меджлісу кримськотатарського народу і масові арешти кримських татар та українців за політичними мотивами.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/304528>

60. **Урегульовано право на соцгарантії учасників операції Об'єднаних сил // Нар. армія.** — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 2. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України законопроекту № 8293 (проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку із прийняттям Закону України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях"). Зазначено, що вносяться зміни до 19-ти законів України, реалізація яких, як зазначено в пояснювальній записці, "забезпечить комплексне врегулювання питань соціального захисту громадян, які братимуть участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та інших питань, пов'язаних зі здійсненням зазначених заходів".*

3 Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

3.1 Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

61. **Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності правоохоронних органів та військових формувань** : матеріали регіон. круглого столу, (м. Харків, 19 трав. 2017 р.). Вип. 1 / Служба безпеки України, Ін-т підгот. юрид. кадрів для Служби безпеки України Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2017. – 129 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці** : A777405-1. *Зі змісту: Посттравматичний стресовий розлад у військовослужбовців – учасників бойових дій та шляхи його подолання / Ю. В. Шевченко. – С. 79-81.*

62. **Актуальні проблеми соціально-правового статусу осіб, постраждалих під час проведення АТО** : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. (19 квіт. 2017 р.) / Акад. праці, соц. відносин і туризму, Всеукр. громад. об-ня "Вільні" ; за заг. ред. Т. Семигіної, О. Ховпуна, Я. Журавля ; [упоряд.: Я. В. Журавель, О. С. Хопун]. - Київ : Акад. праці, соц. відносин і туризму, 2017. - 95 с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці**: A776658 *Зі змісту: Муніципальні служби захисту прав людей, що постраждали в зоні АТО / О. Батанов. – С. 9-20; Питання вдосконалення законодавчого регулювання статусу людини в зоні АТО / О. Данилюк, В. Кравченко. – С. 26-30; Проблеми надання та забезпечення статусу учасника АТО / Б. Калиновський. – С. 34-35; Стратегія психосоціальної реабілітації учасників АТО (досвід м. Умань) / Г. Кучер. – С. 40-43; Психологічна та медична реабілітація військовослужбовців: що нового в законодавстві / В. Лавренюк. – С. 44-47; Гарантії соціального захисту як один із елементів правового статусу учасників АТО / Т. Лебідь. – С. 48-50; Державна політика щодо надання правового статусу учасника АТО / О. Листопадова. – С. 51-54; Освіта учасників АТО та порядок, якого так довго чекали / О. Полєва. – С. 65-68; Актуальні проблеми учасників антитерористичної операції у сфері соціального захисту / А. Салимон. – С. 74-77; Психосоціальна реабілітація*

комбатантів: міжнародна та вітчизняна практика / Т. Семигіна. – С. 78-81; Проблеми соціального захисту учасників АТО / Н. Циганчук. – С. 90-95.

63. **Бодак Л. Остап Макарушка про вплив війни на виховання дитини** / Леся Бодак // Молодь і ринок. - 2018. - № 4. — С. 149-153. *Розкрито погляди О. Макарушки на соціальні, психологічні та педагогічні аспекти впливу війни та військових дій на формування підростаючого покоління. З'ясовано, що війна спричиняє переоцінку цінностей. Вивчено вплив війни на суспільство, молодь, на формування дисциплінованості, співчуття, справедливості, патріотизму, національної ідентичності, релігійності. Розкрито негативні наслідки впливу війни на молодь, виокремлено завдання вчителя та школи щодо формування позитивних рис характеру молоді. Надано оцінку війні як антигуманному способу вирішення проблем. Розкрито роль учителів та школи у вихованні учнів у післявоєнний час.* Текст: http://mr.dspu.edu.ua/publications/2018/4_159_2018.pdf#page=150

64. **Дуля А. Основні етапи надання соціальної підтримки сім'ям учасників АТО** / А. В. Дуля // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. - 2018. - № 1, ч. 1. — С. 6-11. *Проаналізовано поняття "соціальна підтримка". Визначено та охарактеризовано основні компоненти соціальної підтримки. Визначено та обгрунтовано основні етапи надання соціальної підтримки сім'ям учасників АТО: збір інформації, прогнозування, впровадження, моніторинг та оцінення. Зазначено, що соціальна підтримка сімей учасників АТО – це не лише комплекс соціальних заходів, спрямованих на надання державних соціальних послуг даній категорії сімей, але й процес, який охоплює різні сфери життєдіяльності сімей учасників АТО та спрямовується на запобігання або вирішення їх проблем.*

65. **Європейські та міжнародні підходи до захисту прав людини** : матеріали регіон. наук.-практ. конф., [7 квіт. 2017 р., м. Київ] / Київ. ун-т

ім. Б. Грінченка, Ф-т права та міжнар. відносин ; [за заг. ред. І. А. Грицяка]. - Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. - 207 с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : А776659**. *Зі змісту: Правовий захист учасників бойових дій: соціальний аспект / О. Кравченко. – С. 17-22; Неспроможність держави гарантувати внутрішньо переміщеним особам основні права людини / А. Осінцева. – С. 143-146.*

66. **Кузьменко В. Діагностика індивідуально-психологічних особливостей розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО та внутрішньо-переміщених осіб / В.У. Кузьменко // Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Серія: Психол. науки: зб. наук. пр. – Київ, 2017. — Вип. 6(51). – С. 243-249** **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп 16339-6(51)** *Обгрунтовано актуальність дослідження індивідуально-психологічних особливостей розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО та переселенців. Здійснено теоретичний аналіз наукових досліджень з проблем стресу та психологічних травм у дітей.*

67. **Маркова Н. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб як актуальна проблема соціальної роботи в Україні / Н. В. Маркова // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. - 2018. - № 1, ч. 1. — С. 32-39.** *Розглянуто проблеми внутрішньо переміщених осіб, описано міжнародний та вітчизняний досвід роботи з ними, наведено ключові інтервенції у соціальній роботі з внутрішньо переміщеними особами.*

68. **Савченко С. Молодь як жертва несприятливих чинників соціалізації в умовах гібридної війни на сході України / С. В. Савченко, В. С. Курило // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. - 2018. - № 1, ч. 1. — С. 47-54.** *Наведено теоретичне й емпіричне обгрунтування процесу перетворення молоді на жертву несприятливих чинників соціалізації в умовах гібридної, зокрема інформаційної, війни на сході України.*

69. **Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. : 19 трав. 2017 р. : у 2 т. Т. 1 / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Півд. регіон. центр НАПрН України ; [відп. ред. Г. О. Ульянова]. — Одеса : Гельветика, 2017. — 786 с. - *Шифр зберігання в Бібліотеці: А777383-1.*
Зі змісту: Необхідність соціального захисту учасників бойових дій як запорука національного суверенітету / Г. В. Панченко. – С. 604-697.

3.2 Статті з газетної періодики

70. **Біженець сьогодні – громадянин завтра** : успішна інтеграція може працювати тільки за наявності взаємної поваги та плюралістичної ідентичності громади // День. — 2018. — 20 черв. (№ 108). — С. 10.
Йдеться про міжнародну мережу "Інтеркультурні міста", до якої входять мери низки міст світу, в тому числі і міські голови Вінниці, Павлограда і Луцька. Зазначено, що мета програми – підтримка міст в розробці механізмів управління та політики, що дасть змогу представникам національних меншин, переселенцям, мігрантам стати ресурсом для місцевої громади. Надано інформацію про спільну заяву учасників мережі до Міжнародного дня біженців, який відзначається 20 червня. В заяві наголошено на необхідності переконати співгромадян, що біженці/переселенці є не загрозою, а можливістю створювати більш інклюзивні, відкриті, творчі та динамічні міста для всіх. Зазначено, що мета мерів міст, які є учасниками мережі, – створити умови для кожного, щоб усі мали право голосу в місцевих справах та реалізовували свої прагнення навколо спільного бачення, незалежно від того, чи вони офіційно є громадянами, чи ні. Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/bizhenec-sogodni-gromadyanyn-zavtra>

71. **Бондас М. Дати мотивацію на краще майбутнє** : Марина Бондас про мешканців "сірих зон" Донбасу, оздоровлення тамтешніх дітей, небезпеку залежності від гуманітарної допомоги / Марина Бондас ; бесіду вела Наталія Писанська // Голос України. — 2018. — 22 черв. (№ 114). —

Електрон. ресурс. Подано матеріали бесіди з німецькою скрипалькою українського походження Мариною Бондас про проект Heart for Ukraine, у якому беруть участь громадяни Німеччини та українська громада. Мета проекту – допомога постраждалим внаслідок військового конфлікту на Донбасі. Зокрема, в межах проекту в Німеччині облаштовані табори відпочинку, де протягом трьох останніх років у дві зміни влітку відпочивають українські діти. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/304511>

72. **Веселова Н. Маємо підтримати прифронтові села у важкий час** / Наталія Веселова ; записала Олена Горбунова // Голос України. — 2018. — 21 черв. (№ 113). — С. 4. Подано матеріали бесіди з народним депутатом України Наталією Веселовою, яка відвідала низку населених пунктів поблизу лінії розмежування у Донецькій області. Зазначено, що мета поїздки – моніторинг застосування закону "Про особливості державної політики щодо забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій і Луганській областях". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/304480>

73. **Дем'яненко В. "Стати на ноги – це моя мрія. Я розумію, що на це може знадобитися не один рік, але вірю в себе"** / Владислав Дем'яненко // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 13. Висвітлено історію учасника АТО, десантника Руслана Яриша, який, отримавши тяжке поранення у зоні АТО, згодом став одним з одинадцятьох українських бійців з діагнозом "параліч", яким американські благодійники оплатили реабілітацію у спеціалізованому центрі Next Step. Середня вартість за півроку реабілітації одного пацієнта сягає 18 000 доларів.

74. **Никто не знает, как себя чувствует Олег Сенцов** : к голодающему политзаключенному [незаконно осужденному на 20 лет, находящемуся в российской колонии Олегу Сенцову], несмотря на возмущение всего мира и просьбы об освобождении узника, не пускают украинского омбудсмена [Людмилу Денисову] // Факты и комментарии. —

2018. — 21 – 26 июня (№ 24). — С. 2. Подано коментарі Уповноваженого України з прав людини Людмили Денісової та Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірини Геращенко щодо ситуації, пов'язаної із голодуванням українського режисера Олега Сенцова, який оголосив голодування з вимогою звільнення всіх українських політв'язнів.

75. **Олехнович А. Усупереч науці: пораненому влили відро крові й наказали жити** / Анастасія Олехнович // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 1, 12. Викладено розповідь про Анатолія Горбенка – кавалера орденів "За мужність" та "Народний Герой України". Зазначено, що наразі він є головою всеукраїнської організації "Національне об'єднання ветеранів-інвалідів", виховує донечку, щасливий у шлюбі, бере участь у різних акціях, ходить у гори, їздить за кордон. Текст: <https://milnavigator.tv/usuperech-nautsi-poranenomu-vlyly-vidro-krovi-i-nakazaly-zhyty/>

76. **Президент підписав закон, який заохочує громадян до військової служби** // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 2. Йдеться про підписаний Президентом України Петром Порошенком Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення окремих питань проходження громадянами військової служби". Розглянуто окремі положення Закону. Наголошено, що Закон вносить зміни у закони України: "Про соціальних і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Статут внутрішньої служби Збройних Сил України".

77. **Проблемні питання мають вирішувати на засіданнях профільних комітетів за участю представників уряду** / Інформ. упр. апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2018. — 21 черв. (№ 113). — С. 3. Надано інформацію про зустріч 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко, голови депутатської фракції партії "Блок Петра Порошенка" Артура

Герасимова, народних депутатів України Андрія Немировського, Олександра Третякова, Віктора Бондаря та інших із представниками ветеранів війни в Афганістані, ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС, ветеранів операції Об'єднаних сил (ООС) та шахтарів – учасників мітингу біля будівлі парламенту. В ході зустрічі досягнуто домовленостей про вирішення питань щодо соціальних та пенсійних виплат для вищезазначеної категорії громадян України, монетизації пільг, збільшення компенсацій тощо. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/304446>

78. **У багатьох країнах міністерства у справах ветеранів вже довели свою ефективність** / Прес-служба апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2018. — 22 черв. (№ 114). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про участь 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко в засіданні парламентського Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю. Ірина Геращенко проінформувала про досягнуті домовленості із представниками ветеранів війни в Афганістані, ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС, ветеранів операції Об'єднаних сил (ООС) та шахтарів, які у вівторок провели мітинг біля ВР України. Висловлено підтримку позиції членів комітету щодо необхідності створення Міністерства ветеранів, яке б комплексно вирішувало питання реінтеграції та реабілітації військових.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/304518>

79. **Уретій О. "Мрієте про власну справу? Тоді долучайтесь до школи лідерства"** / Оксана Уретій // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 17. *Йдеться про школу лідерства для учасників бойових дій де умотивованих ветеранів АТО навчають формувати бізнес-ідеї та оптимізувати підприємства, що вже працюють.*

80. **Уретій О. Після загибелі батька, учасника АТО, Настуня півроку ні з ким не спілкувалась** : на Вінниччині реалізується проект із

реабілітації вдів разом із дітьми та батьків загиблих учасників бойових дій / Оксана Уретій // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 16.

4 Міжнародний досвід вирішення конфлікту

4.1 Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

81. **Кравченко В. Пріоритети оборонної політики Канади та українсько-канадське військово-технічне співробітництво** / В. В. Кравченко, О. О. Давимука // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45) . — С. 160-168. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16684-4(45)**. *Розглянуто зміст політики Канади у сфері безпеки та оборони з урахуванням зміцнення стратегічного співробітництва з Україною. Актуальність дослідження пояснюється трансформацією архітектури євроатлантичної безпеки та потребою в її переосмисленні ключовими міжнародними акторами в контексті сучасних викликів у регіоні Центральної та Східної Європи. Визначено подальші перспективи утвердження Канади як активного міжнародного гравця, зацікавленого в мирному вирішенні конфліктів, що спричиняють порушення прав і свобод людини та підривають систему регіональної безпеки. Аргументовано важливість для України багатостороннього стратегічного партнерства з канадською стороною, яке дає можливість Україні підвищити свій міжнародний статус і бути почутою на світовій арені гравців.* Текст: <http://sp.niss.gov.ua/articles/1558/>

4.2 Статті з газетної періодики

82. **Яцик А. "Чисте небо – 2018" стане найбільшим міжнародним авіаційним навчанням в історії незалежної України** / Андрій Яцик // Нар. армія. — 2018. — 21 черв. (№ 25). — С. 9. *Йдеться про наймасштабніше за роки незалежності України міжнародне навчання авіаційних підрозділів, яке розпочнеться в середині жовтня 2018 року. Зазначено, що у заході буде задіяно понад 40 літальних апаратів, десятки зенітних ракетних комплексів і засобів РТВ, сотні військовослужбовців з*

України та майже з 10 країн НАТО. Текст:

<http://www.mil.gov.ua/news/2018/06/21/chiste-nebo-2018-stane-najbilshim-mizhnarodnim-aviacijnim-navchannyam-v-istorii-nezaleznoi-ukraini/>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого.**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

2 липня 2018 р.